Lietas Nr. C20211016
Lietas arhīva Nr. C-2110-16/15

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Liepājā 2016. gada 16.novembrī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese L.Vīksna
ar sekretāri S.Matrozi
piedaloties prasītājas pārstāvei, zvērinātai advokātei G. Kreicei,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu, līguma atcelšanu.
Tiesas sēdē tiesa

konstatēja :

2016. gada 12.jūlijā prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu, līguma atcelšanu. Prasība pamatota ar Civillikuma 179.panta pirmo un piekto daļu, 1587., 1588., 1590. un 1663.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013. gada 7. februārī starp pusēm tika noslēgta vienošanos par bērnu aizgādību, saskarsmes tiesībām, uzturlīdzekļu apmēru un laulāto kopīgās mantas sadali, Notariāta likuma 325. panta 2. punkta kārtībā. 2013. gada 8. martā pušu laulība tika šķirta (laulības šķiršanas apliecība Nr. 1327).

Kopdzīves un laulības laikā 2007.gada 13. jūnijā ir dzimis dēls /pers. C/, 2011. gada 25. aprīlī meita /pers. D/ un 2014. gada 9. janvārī dēls /pers. E/.

Saskaņā ar 2013. gada 7. februāra vienošanās punktu 1.4. atbildētājs apņēmās maksāt uzturlīdzekļus /pers. C/ un /pers. D/ uzturam saskaņā ar 2003. gada 1. jūlija MK noteikumiem Nr. 348 "Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam". Saskaņā ar minēto vienošanos atbildētājam uzturlīdzekļi bija jāieskaita ik mēnesi prasītājas kontā LV62UNLA0050006137410.

Atbildētājs vienošanās nosacījumus par uzturlīdzekļu samaksu /pers. C/ un /pers. D/ uzturam pārtrauca pildīt ar 2016.gada janvāri. Tādejādi atbildētāja uzturlīdzekļu parāds uz 2016. gada 1. jūliju ir EUR 1221. Uzturlīdzekļu parāds veidojies sekojoši 1)par /pers. C/ 30% no minimālās algas EUR 370 = EUR 111 mēnesī par 6 mēnešiem EUR 666), 2)par /pers. D/ 25% no minimālās algas EUR 370 = EUR 92,5 mēnesī par 6 mēnešiem EUR 555. Parāds par uzturlīdzekļiem kopā abiem bērniem EUR 1221.

Tā kā atbildētājs nav maksājis uzturlīdzekļus no 2016. gada janvāra, līdz ar to nav pildījis vienošanas punktu 1.4. Prasītāja šajā gadījumā kā kreditors atbilstoši Civillikuma 1663.pantam nav ieinteresēta turpmākā vienošanās punkta 1.4. izpildījumā un tāpēc uzskata par nepieciešamu lūgt tiesu atcelt 2013.gada 7. februāra vienošanās punktu 1.4. ar 2014.gada 1. jūliju.

Ņemot vērā to, ka atbildētājs strādā tikai gadījuma darbus un viņam nav regulāru ienākumu prasītāja vēlas turpmāk (no 2016.gada 1.jūlija) uzturlīdzekļu piedziņu tiesas ceļā; lai būtu iespējams uzturlīdzekļu nesamaksas gadījumā vērsts piedziņu uz atbildētāja ienākumiem, vai vērsties uzturlīdzekļu garantijas fondā. Pie šādiem apstākļiem prasītāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus visiem trijiem kopīgajiem bērniem arī pēc vienošanās noslēgšanas 2014. gada 9. janvārī dzimušajam /pers. E/, jo arī viņa uzturam atbildētājs uzturlīdzekļus nesniedz kopš 2016. gada janvāra.

Prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu EUR 1221 apmērā, atcelt 2013.gada 7.feburārī starp pusēm noslēgtās vienošanās 1.4.punktu ar 2016.gada 1.jūliju, kā arī sākot ar 2016.gada 1. jūliju piedzīt no atbildētāja ikmēneša uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ uzturam valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Atbildētājs paskaidrojumus, saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu, nav sniedzis.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve, zvērināta advokāte Gundega Kreice prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, lūdza prasību apmierināt pilnībā.

Atbildētājs/pers. B/ uz tiesas sēdi nebija ieradies. Ievērojot, ka atbildētājam nav deklarētas dzīvesvietas (lietas 19.lapa) par tiesas sēdes norises laiku un vietu atbildētājam paziņots, nosūtot pavēsti uz prasības pieteikumā norādīto atbildētāja darba vietu un pēdējo zināmo dzīvesvietu, kā arī ar uzaicinājumu oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2016.gada 7.septembra laidienā Nr. 173 (5745) (lietas 29.lapa) tiesā 2016.gada 2.nocembrī telefoniski saņemta informācija no atbildētāja, kurā lūgts lietas izskatīšanu atlikt, neminot atlikšanas iemeslu (lietas 36.lapa).

Tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210. pantā noteiktos iemeslus lietas izskatīšanas atlikšanai, atzīst, ka lieta izskatāma bez atbildētāja klātbūtnes.

*Uzklausot tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un novērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.*

No lietā iesniegtajām bērnu dzimšanas apliecībām (lietas 7.-9. lapa) redzams, ka /pers. C/, dzimis 2007.gada 13.jūnijā, /pers. D/, dzimusi 2011.gada 25.aprīlī, un /pers. E/, dzimis 2014.gada 9.janvārī, ir prasītājas /pers. A/ un atbildētāja /pers. B/ bērni.

Ar Durbes novada domes izziņu un Liepājas pilsētas domes pašvaldības policijas izziņu (lietas 10.,17. lapa) pierādīts, ka prasītājas dzīvesvietā deklarēta arī visu trīs bērnu dzīvesvieta. Tādējādi tiesa nodibina, ka bērni atrodas prasītājas ikdienas apgādībā un audzināšanā.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgo sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No lietas materiāliem pievienotās vienošanās redzams, ka 2013.gada 7.februārī starp prasītāju un atbildētāju ir noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļiem dēla /pers. C/ un meitas /pers. D/ uzturam (lietas 6.lapa), kurā atbildētājs apņāmies ik mēnesi nodrošināt katram bērnam uzturlīdzekļus valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā (vienošanās 1.4.punkts). Saskaņā ar vienošanās 1.5.punktu, uzturlīdzekļu samaksu atbildētājs

apņēmies veikt ik mēnesi līdz 25.datumam, tos pārskaitot uz prasītājas norēķinu kontu.

Civillikuma 1587.pantā noteikts, ka tiesību noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Kā prasības pieteikumā norādījusi prasītāja, tad atbildētājs minētās vienošanās noteikumus nav izpildījis. Civillikuma 1838.pantā noteikts, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs nav izmantojis savas procesuālas tiesības sniegt paskaidrojumus par prasību un izteikt iebildumus, nav tiesai iesniedzis pierādījumus par samaksas izdarīšanu, līdz ar ko tiesa atzīst par pierādītu, ka atbildētājs uzņemtās saistības pēc pušu starpā noslēgtās vienošanās nav pildījis un prasība daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu EUR 1221, apmērā par laika periodu no 2016.gada janvāra līdz 2016.gada jūnijam (ieskaitot) ir apmierināma pilnībā.

Atbilstoši civillikuma 1663.panta noteikumiem, ja kreditors parādnieka nokavējuma dēļ nav ieinteresēts līguma izpildīšanā, tad viņš var prasīt tā atcelšanu. Ievērojot, ka tiesa ir konstatējusi atbildētāja ar vienošanos noteikto maksājumu kavējumu, tad /pers. A/ prasījums par vienošanās atcelšanu daļā, proti, tā 1.4.punkta atcelšanu ar 2016.gada 1.jūliju ir pamatots un apmierināms.

Prasībā prasītāja ir lūgusi ar 2016.gada 1.jūliju piedzīt no atbildētāja ikmēneša uzturlīdzekļus bērnu /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ uzturam valsti noteiktajā minimālā apmērā.

Saskaņā ar Latvijas Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērnu uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37„Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteic, ka vecāka pienākums ik mēnesi nodrošināt minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un tie ir minimālie uzturlīdzekļi, kas katram vecākam jādod savam bērnam, neatkarīgi no vecāka mantiskā stāvokļa.

Civilprocesa likuma 10.pants nosaka, ka puses savas civilprocesuālās tiesības realizē sacīkstes formā, tas nozīmē, ka puses sniedz tiesai pierādījumus tiem apgalvojumiem, kurus izsaka. Tiesa atzīst, ka lietā nav konstatējams, ka atbildētājs savus vecāka pienākumus būtu pildījis un nodrošinājis bērniem uzturlīdzekļus ik mēnesi vismaz to minimālajā apmērā, tādēļ uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami no tā brīža, ar kuru tiesa ir atcēlusi vienošanos par uzturlīdzekļu samaksas kārtību, t.i., ar 2016.gada 1.jūliju.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu, 35.panta pirmās daļas 1.,3.10. punktu, no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva daļā par parāda piedziņu EUR 183,15 pēc aprēķina (1221x15%=183,150, daļā par vienošanās atcelšanu daļā EUR 71,14, savukārt daļā par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 376,82 pēc aprēķina ((111+92,50+92,50)x12= 3552; (3552-2134)x4%+ 320,10=EUR 376,82), kopā valsts nodevu EUR 631,11 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 19,49 (lietas 2.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, taisot spriedumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā norādīto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97.,189.,191., 193., 199., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu par periodu no 2016.gada janvāra līdz 2016.gada jūnijam (ieskaitot) EUR 1221,00 (viens tūkstotis divi simti divdesmit viens *euro*).

Atcelt 2013.gada 7. februārī starp /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. A/, personas kods /personas kods/, noslēgtās vienošanās 1.4. punktu ar 2016.gada 1.jūliju.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, dēla /pers. C/, dzimuša 2007.gada 13.jūnijā, uzturam uzturlīdzekļus 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, meitas /pers. D/, dzimušas 2011.gada 25.aprīlī, un dēla /pers. E/, dzimuša 2014.gada 9.janvārī, uzturam ik mēnesi 25% (divdesmit pieci procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērnu 7 gadu vecuma sasniegšanās, bet no 7gadu vecuma 30% ( trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi katram bērnam, no 2016. gada 1.jūlijaa līdz bērnu pilngadībai.

Pie sprieduma izpildes ņemt vērā (atrēķināt) summas, ko /pers. B/, personas kods /personas kods/, samaksājis, atbilstoši 2016.gada 5.septembra tiesas pagaidu lēmumam par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 631,11 (seši simti trīsdesmit viens *euro* un vienpadsmit centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 19,49 (deviņpadsmit *euro* un četrdesmit deviņi centi).

Noteikt, ka sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesu izdevumu daļā ir 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese L.Vīksna